

Ի Ր Ե Վ Ի Ր

ԵՐԵՎԱՆԻ, ԲԵՂԱԲԵՂԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Տարեկան գինն է . . . 120 ռ-2
Վեցամսեայ " . . . 65 "
Մեկ ամսուցուց . . . 40 փարայ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյ 1 ֆն է
16 ֆն կը սկսին :

Դուրս երթալից քաղերկրուն ճամբուն
Ծախքը առնողն վայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ և
կէ գրութիւն : Խմբագրին պիտի ուղարկուի
և ասոյ ճամբուն Ծախքը իրեն
կողմն վայ է :

ԲՈՂԱԲԵՂԱՆԻ ԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Սուրբ Փրկչի հիւանդանոցին և վարժարանին տարեկան այցելութեան ու քննութեան հանգիստը : Գաւառացիացի աշակերտաց քննութիւնը :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽԵՂԻՐ

Աւստրիոյ տէրութեան քաղաքականութիւնը : Բրուսիոյ մէջ միաբերուն վիճակը : Պալմիրի տէրութիւններուն ու Արեւմտեան տէրութեան մէջ դաշնադրութեան մը խօսք : Պալմիրի մէջ անգղիացի շաւառաւորին գործողութիւնները : Վիեննայի մէջ շուրջ դեպքական ժողովի մը ընթացի խօսք : Ռուսաց կայսեր կողմէն Վիեննայ իրականում պատգամաւորութիւն մը : Ռուսիոյ և Անգղիոյ մէջ եղած դադարի վիճակը քննարկութիւնները :

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆ ԵՎ ՍՈՍՏԱՐԱՌԻԹԻՒՆ
Յունաստանի գրաւումը : Արեւմտեան տէրութեանց վերջնապէս ընդունումը : Չեզոքութեան յայտարարութիւն : Պաշտօնէի փոփոխութիւն : Չանապուրի լուրեր : Սերմիկէն գրուած լուրեր :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հոռոմէն գրուած լուրեր : Վիեննայի գրուած լուրեր : Սեւ ծովէն եկած առաջի գերիները : Վերքի բռնութեան ուստի նաեւ : Վարան գործելու տնօրէնութիւն : Վիեննայի զորաց վայելք տնօրէնութիւն մը : Վերքի բռնութեան հիշատակ նաեւ :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԴԱՒԱՍ Թանգարանակիր, շաքարեղէն, շինութիւն :

ԳԱՂԱՒԱՍ : Լամբրիսիւն զօրապետին Արեւելք իրականէք շուրջ զօրաց հրամանատարութիւն ընկող խօսք :

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ : Կիսով լրագրին տուած լուրերը :

ԻՍՏԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ

Լոյսեալ հինգ շաբաթի Վագային սուրբ Փրկչի հիւանդանոցին և վարժարանին տարեկան այցելութեան ու հարցաքննի նախնական օրը ըլլալով, ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Զայրը, անգլիական տիրութիւններ և խուռն բողոքական պատուաւոր եկեղեցականաց և աշխարհականաց իրենց ներկայութեամբ փառաւորեցին այս անգլիական հանգիստը :

Սրբազան Պատրիարք Զայրը Պատարագի սուրբ խորհուրդը հիւանդանոցին մատուռին մէջ կատարելէն ետեւ, անգլիական ավանդներուն և իշխաններուն հետ այցելութեան ելաւ հիւանդանոցին բոլոր թաղերուն, և անոնց ամեն կերպով բարեկարգութիւնը և կատարեալ մարդութիւնը տեսնելով, յատկապէս շնորհակալ եղաւ յարգի հոգաբարձուներուն, և օրհնեց անոնց անձանքին ու յարատեւ խնամքը ի բարեկարգ պայծառութիւն սուրբ Փրկչի հիւանդանոցին :

Ետք ժամը 6 ֆն տեսնելէ վարժարանին քննութեան հանգիստը սկսաւ քաղցր երգով մը, և անմիջապէս յառաջագոյն աշակերտներէն մէկը ճառ մը խօսեցաւ : Ետք հայերէն քերականութեան ճարտասանութեան կրօնագիտութեան պատմութեան և այլն քննութիւնները կատարուեցան : Տաճիկէն լեզուին քննութիւնն ալ տաճիկէնէն երգով մը սկսաւ և տաճիկէնի յառաջագոյն աշակերտներէն մէկը տաճիկէն ճառ մը կարդաց, որուն ետեւէն նոյն լեզուին քննութիւնը

սկսաւ և գեղեցիկ երգով մը վերջացաւ :

Արգարեւ շատ զգալի և ուրախաւ ռիթ տեսարան մըն էր անգլիական տէրութեան համար, տեսնել ու լսել աշակերտներուն համարձակ ու յաջող պատասխանները իրենց հարցումն ամեն մէկ նիւթոյ մէջ, և մանաւանդ մաշտաղ տղայոց գեղահաս մարդկայնութեամբ գրութիւնները թէ հայերէն և թէ տաճիկէն լեզուով, որոնց վրայ բոլոր հանգիստականները մեծապէս գոհ եղան :

Հանգիստի վերջը Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Զայրը համառօտ ատենաբանութիւն մը ընելով՝ քերականութեան բարեկարգութիւնները մեր առատագուծ վեհափառ Կրօնական անգլիկէնացի համար, որուն բարեբար հովանիին տակ աղգելով հանգիստ և երջանիկ ապրելով, ասանկ բերիտունեական ու անգլիական պարտքեր կատարելու բերելութիւնը կը վայելէ :

Լոյսեալ երեք շաբաթի օրը անգլիական պատրիարքարանին մէջ քահանայացու աշակերտաց քննութիւնը կատարուեցաւ ի ներկայութեան ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարքին և Հոգեւորական Դոմնիկին :

Կրօնականութեան, ճարտասանութեան և կրօնագիտութեան մէջ, որ այս քննութեան նիւթերն էին, ուսանողներուն ցուցեցաւ համալիր նը և շարադրած գրութիւնները շատ լաւ ու կանխաւոր ըլլալով, Սրբազան Պատրիարք Զայրը և արժանապատիւ Ժողովականները իրենց յատուկ գոհունակութիւնը յայտնեցին արժանապատիւ Տ. Լիւթիմա ուսումնական քահանային, որուն յանձնուած է քահանայացու աշակերտաց կրթութիւնը :

ԲԵՂԱԲԵՂԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽԵՂԻՐ

Եւրոպայէն եկած վերջին լուրերը Աւստրիոյ տէրութեան օր ըստ օրէ Անգղիոյ ու Վաղդիոյ աւելի մօտեցաւ լուսն ու գործակցութեամբ անոնց հետ միանալուն վրայօք յաջող լուրեր կուտան :

Սիւնի թէ այս մեծ տէրութիւնը ուղեց, որ պատերազմի ձեռք զարնէ լէն առաջ վերջին ջանք մըն ալ ընէ Վիեննայոյ կայսրը համադրու ու պատերազմը աւելի չի մեծցած առաջին տեսնելու համար :

Այս դիտաւորութիւններով ծանուցաւ մը կամ մանաւանդ վերջնագիր մը իրենց Ռուսիոյ կառավարութեան, ինչպէս որ նախընթաց թուով համառօտաբար ծանուցինք :

Անգլիական թայգլ լրագրին խօսքին նայելով, այս վերջնագիրն մէջ Աւստրիոյ տէրութիւնը որոշ կերպով կը ծանուցանէ Ռուսիոյ կառավարութեան, որ «Եթէ կարելի եղաւ յոյն չափ շուտով Վանուսեան իշխան

հետ թիւնները չի պարպէ և դէպ ի Պարթաւները քաղելու փորձ փորձէն, Անգղիոյ ու Վաղդիոյ հետ միադաշնութեամբ իրեն դէմ պիտի պատերազմի : »

Կլեմէն թէ, աս առաջարկութեան պատասխան՝ Ռուսիոյ կառավարութիւնը հրաման ըրեր է 70.000 զօրաց բանակ մը Աւստրիոյ սահմանադրու իրենցնելու Պոլսովնի մօտ : Աւստրիոյ կառավարութիւնն ալ ասոր փոխարէն հրաման ըրեր է երեք բանակ իրենցնելու ամեն մէկը 30.000 հոգիէ բաղկացեալ թրանսիլանիայի, Կալիցիայի և Սերաբիայի մէջ :

Իսկ Բրուսիայի տէրութիւնը դեռ որոշ զէրք մը չէ բռնած : Թագաւորը միշտ վարանման մէջ է :

Դոմնիկեան մէջ օրէ օր գրգռութիւնը շատնալու վրայ է կառավարութեան այս տարաձայն ընթացքին համար : Լրագրերէն տեսնուած մաշտաղ ժողովողեան կարծեացը թարգման ըլլալով, յայտնապէս կը գանգատին, որ իրենց կառավարութիւնը ասանկ իրաւանց և օգտի վերաբերեալ ինքնուրոյ մը մէջ ոչ միայն Արեւմտեան տէրութեանց հետ միաբանելու փորձ չեն, այլ և Աւստրիայէն ալ կը հեռանայ վերջին անգամ անոր հետ ըրած դաշնագրութեան հակառակ :

Հուլիոյ ու Տանիմարայի հետ Անգղիոյ ու Վաղդիոյ տէրութեանց պատերազմական դաշնակցութիւն մը ընելուն լուրերը օրէ օր կ'ստուգուին : Երկու կողմանէ դեպքականութեան թիւններ կ'ըլլան և մէկ մէկու ծանուցագիրներ կը իրկուին :

Թէ որ այս դաշնագրութիւնը կատարուի, Անգղիոյ ու Վաղդիոյ տէրութիւնները երկու մեծ օժանդակ ալ կ'ունենան Պալմիրի եղբրը, որոնք իրատ օգտակար ծառայութիւններ կ'ընեն Ռուսիոյ դէմ :

Սթորովն մայիս 8 թուով առնուած մանաւոր հեռագրական լուր մը կը ծանուցանէ, թէ անգլիական նաւախուռ մը Ֆինլանտիոյ ծոցին մէջ ռուսաց Վիսթալմիթէն անուան ամուր բերդը կործանելու և 1500 ռուսաց զօրք գերի առել է :

Այն ժամանակէն բերդը Հանկո կղզւոյ վրայ է նոյն անուանով հրուանդանին (պուսուս) մօտ : Կղզւոյ մէջ փառոս (ֆէնէն) մը կայ և խիստ լայն ու խորին նաւահանգիստ մը ունի ժայռերով ու բարձր բլրակներով պաշտպանուած : Հանկոի հրուանդանը զինուորական կարեւոր գիւղ մըն է, ըստ ռուս Դիմիտրիոյ ծոցին բերդին ու Այոի արշակազարդութիւնն ալ տիրէ : Անգղիոյ նաւախուռ մըն այս առաջին յաջողութիւնը բարի նշան մըն է այսուհետեւ ըլլալը մեծամեծ գործողութիւններուն, ըստ որում Պալմիրի կի բոլոր ծովեղբրներուն սառայցները հալած են :

Անգլիական Կլեմ լրագիրը Բեզըրսուրիկէն գրուած նամակներէ տեսնելով կը ծանուցանէ, թէ Անգղիոյ

նաւախուռ մը Բրոնշթաուն 25-30 մղոն հեռու տեսնուել է, և շատ ալ ռուսաց թնդանութեան ծախքներէն է : Տեյլ-Լեյն լրագիրն ալ Սթորովն մայիս 10 թուով լուր առած կը ծանուցանէ, թէ անգլիական նաւախուռ մըն յառաջապահ բաժինը Ռիւմիք ծովապետին հրամանատարութեամբ Պոլսի ծոցին մէջ Այոի բերդը ռմբակոծել է :

Այն մէջ մայիս 7 թուով կը գրեն, թէ Պալմիրի մէջ պարտող Անգլիացի պատերազմական նաւերը ի պաւի առջև երկուսն տեսնելու, ու քաղաքը ռմբակոծելու սպառնալիք ընելով Ռուսաց իշխանութիւններէն պահանջեցին, որ նաւահանգստին մէջ բոլոր նաւերը իրենց յանձնեն : Ռուսերը ստիպուեցան զիջանելու : Անգլիացիք ու թէ գեղեցիկ նաւ բռնեցին, որոնց երեքը Ռիկայի, երեքը Ռեյվելի, մէկը Լիպաւի և մէկը Վիեննայի նաւահանգստին էին : Այս նաւերը Այոի շոգեշարժ ֆրեգատին ետեւը կապուած Բիւքարի ծոցը տարուեցան :

Բօքէնհայէն մայիս 17 թուով եկած լուրերը կը ծանուցանեն, թէ Սթորով Կալմիք ծովապետին նաւախուռ մը դէպի հիւսիս ճամբայ ելելու և Եւրոպայի կղզւոյ վրայ Ռուսաց Պոմերանի բերդը առել է :

Բիւքարի ալ մայիս 25 թուով հետեւեալ կը գրեն :

«Այս առտու դաղդիական նաւախուռ մը որ 8 կրկնայարկէ, 4 ֆրեգատներ և 4 շոգեշարժ կը բաղկանայ, մեր նաւահանգստին մօտերը Պիւլքի առջև երկուսն տեսնելու և միջեւ երկուսն հոն պիտի կենայ : »

Բրոնշթաունի Կլեմ և Սթորով Թի Կլեմ լրագրերուն վիճենայէն կը գրեն, թէ Վաղդիոյ ու Անգղիոյ ինքզինքն Վիեննայի դեսպանաց Ժողովը նորէն պիտի գումարի յիշեալ երկու տէրութեանց Տաճիկաստանի չհետ ըրած դաշնագրութիւնը տեսնելու համար : Բրոնշթաունի Կլեմ լրագիրը կ'ըսէ, թէ դեսպանաժողովը միանգամայն Աւստրիոյ ու Բրուսիոյ դաշնագրութիւնն ալ պիտի քննէ, և պիտի աշխատի համաձայնութիւն մը հաստատելու երկու դաշնագրութեան մէջ : Որոշում մը ընելու ժամանակը կը մօտենայ Բրուսիոյ համար, կ'ըսէ նոյն լրագիրը :

Վիեննայէն մայիս 11 թուով Բրոնշթաունի դաղդիներէն լրագրին կը գրեն, թէ Օտեսայի հրամանատար Օսթէն-Սաքէն զօրապետին որդին Բեզըրսուրիկէն Վիեննա իրկուելու է պաշտօնական գիրերով :

Բեզըրսուրիկէն մայիս 9 թուով առնուած մանաւոր նամակ մը կը ծանուցանէ, թէ Պարսից դեսպանը քանի մը օր սպասելէ ետեւ իր անցագիրներն առաւ : Կը հաստատեն, թէ Վիեննայի կոմս անոր լսելու է հրաժարական այցելութեան եկած ժամանակը :

Սամի փաշան մօտերս յիշեալ քաղաքը պիտի երթայ կառավարութեան գործերը կարգի դնելու :

— Գարձեալ նոյն քաղաքէն մայիս 22 թուով լուր եկաւ , թէ Գրայովայէն 12 ժամ հեռու Գարազալ ըստած գեղին մէջ 2000 էն աւելի ռուսաց զօրք 1500 ի չափ ()սմանեան զօրաց վրայ յարձակելով չարաչար յաղթուեց փախեր են 4 թնդանօթ , բազմութիւն ձի և ուրիշ պատերազմական պաշար թուղելով օսմանեանց ձեռքը : Եւս կռիւին մէջ ռուսերէն 45 ի չափ մարդ մեռան , 85 ալ գերի բռնուեցան :

Լնցեալ երեքշաբթի ()սմանեան Լիւրի ճեղքի շոգեշարժ քորվէ թը Վառնայէն 7 ռուսաց գերի բերաւ և 50 ի չափ տաճիկ հիւանդ զօրք : Հետեւեալ օրը նոյն շոգեշարժը պատերազմական պաշար տարաւ Վառնա :

Սեւ ծովէն եկած նամակները կը ծանուցանեն , թէ ամսոյս 12 ին Վառնա ծովապետը երկու ռուսաց նաւ բռնեց , որոնք Լնաբայէն 700 զօրք կը տանէին Գրմ : Սեւ ծովու մէջ բռնուած ռուսաց նաւերուն թիւը արդէն 24 ի հասաւ կ'ըսեն :

Լնգիական Սիւրի շոգեշարժ Ֆրւա զաթմը շաբաթ օրը Սեւ ծովէն ռուսաց գերիներ բերաւ հոս :

Կը հաստատեն , թէ տեղիացի Լայրնա ծովապետի տեղակալը իմացուցեր է , որ իր ձեռքը եղած քանի մը շոգեշարժներով չի պիտի կրնայ յաջողութեամբ Լնաբայէն զարնել , ըստ որում այն շոգեշարժներուն թնդանօթները ծովեզերքէն հեռուն ռուսաց չեն նստ ամրութիւններուն ռուսք չեն կրնար հասնել : Եւս վրայ Տրետաս և Համլէն ծովապետները որոշեր են , որ այս յարձակումը տաճիկաց գաղղիացուց ու անգղիացուց մեծ նաւերու վը ըլլայ :

Գաղղիացի Լուսուֆ զօրապետը և Հնդկաստանի անգղիական ձիաւոր զօրաց ընդհանուր տեսուչ Պիթսըն գնդապետը , որ քանի մը օրէ ի վեր մայրաքաղաքս եկած են , իւմէլի և Լնաուօրուի Վառն—Պօլուգները կարգի ու կանոնի տակ իսթելու պաշտօն առած են , որպէս զի յիշեալ զօրքերը կարող ըլլան կանոնաւոր զօրաց աշխատութիւններուն արժանապէս օգնելու :

Լնցեալ շաբթուրէն ի վեր Սեւ ծովու մէջ 5 հնդկացի նաւ գերի բռնուեցան , որ ցորեն բեռցած կաւաքէն կուգային :

Լրտաքին գործոց պաշտօնէաց բարձրապատիւ Բէշիտ փաշան ժամանակէ մը ի վեր չափազանց աշխատութիւն յոգնած ըլլալով , առողջութիւնը կազդուրեւած համար օգնողական Լնքնակալը բարեհաճեցաւ քանի մը օր հանգստութեան հրաման տալու անոր , և Լորին Վեհափառութեան հրամանաւր ամսոյս 22 ին Լրդարութեան բարձրագոյն ատենին նախագահ Շէքիւ փաշան փոխանորդաբար արտաքին գործոց պաշտօնէաց անուանեցաւ , և Բեափի փաշան արդարութեան բարձրագոյն ատենին նախագահ անուանեցաւ նմա նապէս փոխանորդաբար :

Լմայս 20 ին կայսերական հրամանաւ Կայսերութեան նախնական ու երկրորդական գաղղիներուն տեսուչ Բէշիտ Էֆէնտին Բ. Գրան կողմէն Պէռլինի գեղական անուանեցաւ :

Պէռլինի նախկին Օսմանեան դեսպան

պան Բարաճա իշխանը Հորանտայի (Ֆիլիպին) դեսպան անուանեցաւ : Ուստի տեղակալ Սիլիփիոն Հասան փաշան իւմէլի Պէշիպայիութեան աստիճանաւ Վառնայի կառավարիչ անուանեցաւ :

Վառնայի վառավարիչ Պիճան փաշան Ուրֆայի տեղակալ անուանեցաւ : Պոնայի համարակալ (տէֆթերտար) Շէքիւ Էֆէնտին Լանեայի համարակալ անուանեցաւ :

Պրուսայի համարակալ Սուխիւ Էֆէնտին Պոնայի համարակալ անուանեցաւ :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳՂԱՆՍՈՒՄՈՒՄ—Հերալդ լրագրին մէջ հետեւեալը կը կարդանք :

« Դուրայի գործոց պաշտօնատունը նոր թնդանօթակիր նաւեր կը շէնէ , որոնց մէջ ամենամեծ թնդանօթներ պիտի դրուին , այս նաւերը պրտուտակաւոր պիտի ըլլան , և մեքենան ռուսերէն աղաւտ մնալու համար ջուրին տակը պիտի դառնայ : Եւսք մեծամեծ թնդանօթներ ունենալուն զատ նաւախուժքին ամենէն արագընթաց շոգեշարժները պիտի ըլլան : Եւս նաւերուն վրէջ հարու ռուսաց հարիւր թնդանօթակիր մակիլներէն զօրաւոր է : »

ԳԱՆԴԱՆՍՈՒՄ—Սարսիլայէն մայիս 21 թուով կը գրեն , թէ Գաղղիոյ մէջ երեւելի և բարձրաստիճան անձինք Կաշիստին Վ. Լաբօլէն կայսրը հաշտեցնելու անուանի Լամբիսիէն զօրապետին հետ , որ 1852 էն ի վեր Գաղղիայէն հեռացած Պէշիպայ կը բնակի : Կրտսեր թէ այս հաշտութիւնը կատարուելու ըլլայնէ , Լամբիսիէն զօրապետը Լրեւելք իրկուելու համար Սարսիլայի քով պատրաստուած նոր բանակին ըստարապետ պիտի դրուի :

ՌՈՒՍԱՍԱՆ—Լնգիական Կլըյ լրագրին հետեւեալ լուրը կուտայ :

« Բեգրապուրիէն Լոնտրա եկող Ռուսերը կը ծանուցանեն , թէ Վ. Լիկուլայոս կայսեր գեղմին վրայ խորին ու բնական մոտատնջութեան նշաններ կը տեսնուին : Օրիւնորակի գործերուն և մանրամասն զբաղմունքներուն շատութիւնը ան աստիճանի հասած է , որ պատերազմի պաշտօնէաց Տօլօրուքի իշխանին աշխատութեան ընկեր մը սալ հարկ եղաւ : Գրամը վերջին աստիճան նուազ է Բեգրապուրի մէջ , Սըլուիւնը օր ըստ օրէ կը տիրէ :

« Բեգրապուրի մէջ Եֆէնտին ալ եղբորը եղած տունները կառավարութեան հրամանաւ քակուեցան : »

ԻԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լնգիոյ գեղական վեհափաշայ լրտ Սթրաթֆորտ Ուտքիֆ անցեալ երեքշաբթի Պէշիպայ իր պալատին մէջ փառաւոր հացիկերոյ մը ըրաւ ի պատիւ բարձրապատիւ Բամպրիճի դուքսին : Եւ հացիկերոյ իր հրաւիրեալ էին բարձրապատիւ մեծ եպարքուստ , Բ. Գրան նախարարներն ու բարձրաստիճան պաշտօնատարները , բոլոր օտարազգի գեղականները , բարձրապատիւ դուքսին պաշտօնատարները , անգղիական բանակին երեւելի սպաները , և Վէնթ—Լանօ մարաշտի տին երկու բանակի օգնականները :

Գեղականտան դուքսը Սիլիփիայի պաշտպան զօրքեր կային , որ զինուորական պատիւներ ըրին բարձրաստիճան հրաւիրեալներուն թէ եկած և թէ գացած ժամանակին :

— Լնցեալ չորեքշաբթի Հայտարար

փաշայի դաշտին մէջ 10-000 անգղիացի զօրաց հանդէս մը եղաւ ի ներկայութեան օգնողական Լնքնակալին Վեհափաշայ իշխ փաշան , բարձրապատիւ Բամպրիճի դուքսը , Լնգիոյ գեղական վեհափաշայ Լորտ Սթրաթֆորտ Ուտքիֆ , և անգղիական զօրաց սպարապետ Լորտ Ուտքիֆ և ուրիշ բազմութիւն երեւելի անձինք այս հանդէսին ներկայ էին :

— Լրեւելք եկող գաղղիական զօրաց սպարապետ Վէնթ—Լանօ մարաշտը կիրակի օրը մայրաքաղաքս հասաւ Կէլիպօլուէն :

— Սպանիացի Բուրմ զօրապետը երեքշաբթի օրը ցամաքի ճամբով Լուսուգնաց :

— Գանձուց պաշտօնատան ընտիր պաշտօնատարներէն Եֆէնտին Էֆէնտին Վառնա գացող անգղիացի ու գաղղիացի զօրաց պիտոյքը հոգալու համար գործակալ անուանեցաւ և երկուշաբթի օրը Վառնա գնաց :

— Օգնողական Լնքնակալին փեսայացու և Լեգիպոսի կուսակալ բարձրապատիւ Լպպաս փաշային որդի Լիճամի փաշան ամսոյս 17 ին եգիպտական Պէրի—Նիկապ շոգեշարժ Ֆրւա զաթմով մայրաքաղաքս մեկնեցաւ Լեգիպոսի դառնալու համար :

— Լնգիական Պանի շոգեշարժ շաբաթ օրը Սեւ ծով գնաց պաշտօնական գիրքեր տանելով Տրետաս ծովապետին

— Բարձրապատիւ Լաբօլէն իշխանին ծառայող Ռօլան շոգեշարժ քորվէ թը անցեալ ուրբաթ իրկուէն 4 պաշարակիր նաւ քաշելով Կէլիպօլուէն մայրաքաղաքս հասաւ քանի մը զօրք ու պատերազմական պաշար բերելով բարձրապատիւ իշխանին հրամայած գունդին համար :

— Լնցեալ շաբթու հետզհետէ Կէլիպօլուէն մայրաքաղաքս հասան օսմանեան Լիլ , Սիլիփի , Սպիլի—Շապի , և գաղղիական Սաթիլան , Վոյան , Տիլաուի , Սանի և Բապի շոգեշարժ Ֆրւաթմնները գաղղիական զօրքեր բերելով , որոնց հետ էր նաեւ Բանրօպէն զօրապետը որ Վառնա կ'երթայ :

Եւս Ֆրւաթմններուն ամենքն ալ 4—5 պաշարակիր նաւ քաշելով Վառնա գացին :

— Լնցեալ հինգշաբթի գաղղիական Լեհասկա շոգեշարժ բարձրապատիւ Լաբօլէն իշխանին հրամայած գունդէն 130 զօրք Կէլիպօլուէն մայրաքաղաքս հասան և Տալուտ փաշայի զօրանոցը գացին :

— Վառնայէն կը գրեն , թէ հետզհետէ Վառնա հասնող անգղիացի զօրքերը Տէֆտի կը իրկուին , որպէս զի Վառնայի մէջ բազմութիւնը շատնալով պաշարներուն ու ռուսներէն փոխադրութեանը արգելք չ'ըլլայ :

— Լրեւելք եկող բոլոր անգղիացի զօրքերուն Վէնթի Դարդէ ըստած գաղղիացի զօրաց հրացաններուն պէս կարճ ու լայնաբերան հրացան տրուեցաւ , որոնք ինչպէս յայտնի է , 1000—1200 մէթրո կ'երթան :

— Կէլիպօլուէն մայիս 18 թուով կը գրեն :

« Գաղղիացուց զօրքերը ամեն օր Կէլիպօլուէն կը մեկնին մէկ մասը (առաջին բաժինը) ծովէն Վառնա երթալու և մէկ մասը (երկրորդ բաժինը) ցամաքէն Լնգիականուպօլիս երթալու համար , ուսկից պատերազմին տեղը պիտի երթան : Օրքերը մեծ ուրախութեամբ ճամբայ ելան , որ պէս զի ժամ մը առաջ թշնամոյն հետ չափուին , որն որ հաւանականաբար յուլիս ամսոյ մէջերը պիտի կրնայ կատարուիլ :

« Վէնթ—Լանօ մարաշտաւոր յայտարարութիւն մը իրկեց զօրքերուն :

« Լմայս 15 ին 16 ին 17 ին և 18 ին 6000 ի չափ զօրք հասաւ հոս Գաղղիայէն : »

— Պրուսայէն մայիս 12 թուով կը գրեն :

« Տեղւոյս կուսակալը մեծ փութով կ'աշխատի մարաշները հնարեղածին չափ ընելու : Սէկ օրուան մէջ Լեհի Էֆէնտին դաշտին մէջ 180-000 հօսայէն աւելի մարաշ ժողովել ու երեւ տուաւ հօսային զուգուշ մը վճարելով : »

— Լնգիական թիւն երեքշաբթի լուսնալու գիշերը ժամը 7 ին միջոցները Գուսթաւու Լըքնալ ըստած թաղը հրդեհ պատահելով , ամենապատիւ Սթրապան Պատրիարք Հայրը անմիջապէս փութաց հրդեհին տեղը գնաց , և իր ներկայութեամբ մեծապէս նպաստեց շուտով հրդեհին առաջն առնուելուն , որ տուն մը և քանի մը խանութ այրեցին ետեւ մարեցաւ :

— Կարինէն մայիս 1 թուով հետեւեալը կը գրեն :

« Օսմանեան կայսերական զօրաց Գանուբի եղբորը բրաժ փառաւոր յաղթութիւններուն , նոյնպէս և Սեւ ծովու մէջ միացեալ նաւախուժներէն ()սմայի տուած ահաւոր հարուածին լուրերը մեծ ուրախութեան պատճառեցին գաւառիս ընդհանուր ժողովուրդները , և մեր բարեխնամ կուսակալ վեհափաշայ Պէշիպայ փաշան հրամանաւր բոլոր քաղաքը գիշերը լուսաւորուեցաւ և ուրախութեան հանդէսներ կատարուեցան մինչեւ առաւոյ :

« Նոյն գիշերը վեհափաշայ կուսակալը ինդակալութեան այցելութիւն ընելով Լնգիոյ ու Գաղղիոյ հիւպատոսներուն , բարեհաճեցաւ նաեւ Հայոց առաջնորդարանը երթալու , յայցելութիւն գերապատիւ Տ. Գրիգորիոս արքեպիսկոպոսին , և երկու ժամու չափ նստաւ Լորին Գերապատութեան հետ եկեղեցւոյս ընդարձակ ու ծառայիտ բակին մէջ , ուր բազմութիւն հայազգի ժողովուրդեան և եկեղեցական երաժիշտ մանկուք Լորին վեհափաշան չորս կողմը պատած քաղցր երգերով միաձայն բարեմաղթութիւններ կ'ընէին առ բարձրեալն Երուսաղէմ վասն յաջողութեան գործոց Օսմանեան մեծի պետութեան :

« Վեհափաշայ կուսակալը զմայեցաւ այս անկեղծ համակրութեան ու երախտագիտութեան ցոյցներուն վրայ , և իր սրտին չափազանց գոհունակութիւնը գերապատիւ առաջնորդին յայտնելով , և գովեստ ու քաջալերութիւն տալով ամենուն զուարթ և ուրախ գեղմով մեկնեցաւ : »

— Եւս օրերս Լնգիայէն 12-000 թնդէն աւելի հանքածուխ եկաւ Վ. Պօլիս միացեալ նաւախուժներուն գործածութեան համար :

— Կիրակի օրը աւստրիական շոգեշարժ մայրաքաղաքս հասաւ Իզմիրէն մեծապատիւ Յովսէփ չէլէպին Լուսուֆեան զօրանոց ճանապարհորդութիւն մը ընելու համար :

— Լորին Վեհապատութեան հետ մայրաքաղաքս եկաւ նաեւ Լըւայոյ Լրապետի պատուական լրագրին հրատարակիչ և տէր արժանապարհ Վուկաս աղան Գ. Պաղաղարեան :

— Լրագրոյս նախնիքաց թուոյն չորրորդ երեսին երկրորդ էջին 45 երրորդ տողին մէջ 714-799 թիւը 14-799 պիտի ըլլայ :

ՃԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Օրիգինալ Սթրաթֆորտի այգիին իրեն մեծ գեղեցիկ գուն մը կայ ծախսու :

Ունի ինչ ինչ , Զեհր Զե , Խոհարան Զե (ծախսու), հալար խաղաղ պարկուշ , և ուրիշ խաղաղութեան Զե մը վերաբերեալ առն բաներ :

Ուրիշ Սթիֆ Խաղ Սիլիփիան Լարու պէտք աղային հեթ իօթ :

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԵՆ
Կ. Ս. ԻԹԻԿԱՅԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Զ. ՄԻԿԱՅԵԱՆԻ